

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

GR-3

**13a Etapa : ALP – DAS – URÚS – SANT GRAU – RIU DE Cerdanya
BEDERS – SANT SERNI – SANTA MARIA DE TALLÓ – BELLVER DE Cerdanya**

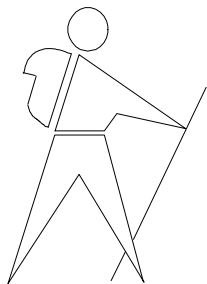
27 de novembre de 2011

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova i la Geltrú.	6 h
Àrea del Cadí. Esmorzar.	8 h 15 min
Sortida cap a Alp.	8 h 45 min
Alp. Inici de l'etapa.	9 h 15 min
Urús. Reagrupament.	10 h 20 min 10 h 30 min
Riu de Cerdanya. Reagrupament.	11 h 30 min 11 h 40 min
Torre del Cadell. Reagrupament.	12 h 30 min 12 h 40 min
Bellver de Cerdanya. Final d'etapa; dinar.	13 h 40 min
Sortida cap a Vilanova i la Geltrú.	16 h 30 min
Vilanova i la Geltrú.	19 h 15 min

Notes.-

- ** Esmorzarem a l'Àrea del Cadí. Dinarem a Bellver de Cerdanya en finalitzar l'etapa; hi ha restaurants.
- ** Tingueu en compte que l'organització sempre **pot modificar aquesta previsió** d'horari en funció de com es vagi desenvolupant l'etapa (**Condicions meteorològiques**, retards o avançaments imprevistos, etc).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i **vigileu que hi sigui tothom**. Intenteu seguir els horaris previstos, és a dir, **no correu ni aneu massa LENTS !!**
- ** **Atenció:** El mòbil de la Secció de Senders és **680102567**. Per a qualsevol comunicació amb la Secció el dissabte abans de l'excursió o el mateix diumenge (mitja hora abans de la sortida) **utilitzeu només** aquest telèfon.
- ** Recordeu que cal estar federat per a poder participar a les sortides de la Secció de Sender
- ** Els vocals coordinadors de la sortida són **Isidre Poch i Ramon Casas**. En tot moment cal respectar les seves indicacions.

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

GR-3

**13a Etapa : ALP – DAS – URÚS – SANT GRAU – RIU DE Cerdanya
BEDERS – SANT SERNI – SANTA MARIA DE TALLÓ – BELLVER DE Cerdanya**

27 de novembre de 2011

DESCRIPCIÓ DE L'ETAPA I NOTES ESPECÍFIQUES

Per problemes d'accés al coll de Pal, l'etapa 12 del GR-3-B , Coll de Pal – Alp, la farem més endavant; avui farem l'etapa 13: Alp – Bellver de Cerdanya.

A partir del coll de Pal, el GR-3-B travessa la Cerdanya compartint recorregut amb el GR-150 (Circular Cadí – Moixeró); és per això que per a aquestes etapes utilitzarem les descripcions que hi ha a la topogua del GR-150.

Ara bé, les descripcions de les etapes del GR-150, que reproduïrem en cada dossier, estan fetes en sentit contrari al que fem nosaltres. Això vol dir que a l'hora de llegir-les s'haurà de fer l'esforç d'invertir-ne el sentit; us ho podeu prendre com un joc.

Aquestes etapes no s'han preparat prèviament perquè pensem que la senyalització és correcta; de totes maneres això no ho sabrem fins que no en fem el recorregut. Cal vigilar i sobretot fer cas de les persones que coordinen la sortida.

Còpia literal de la descripció de la Topogua del GR-150

Horari Parcial	Horari Total	Distància (km)
0:00	0:00	0,000

Bellver de Cerdanya (1032 m). Cruïlla de la carretera de Pi. Es va a la dreta per la carretera en direcció est.

0:04	0:04	0,250
------	------	-------

Carretera (Bellver-Talló)(pal indicador). Punt de confluència amb el GR-107, que per l'esquerra ve de Bellver, el GR-150 i el GR-107 van junts fins poc després de Beders; es pren la carretera cap a la dreta, direcció sud.

0:02 0:06 0,400

Santa Maria de Talló (1060 m). El santuari queda a l'esquerra del GR, prop seu hi ha una placeta amb una font. Es continua per la pista asfaltada en direcció sud tot passant entre unes edificacions. Es deixen trencalls a l'esquerra i a la dreta, el GR segueix per la mateixa pista.

0:14 0:20 1,290

Bifurcació. Es va a l'esquerra per una pista sense asfaltar; hi ha un rètol que indica que és la pista de la vall d'Inglà.

0:10 0:30 1,780

Sant Serni (1080 m). Es deixa la pista que se seguia i es va a l'esquerra, est, per una pista més estreta, tot deixant a la dreta l'ermita.

0:05 0:35 2,080

Mas Ponç. Darrera del mas, en una bifurcació, es deixa una pista a l'esquerra que va al mas Coborriu i es dona la volta al mas, que és un important conjunt de edificacions, fins arribar a la porta principal, on la pista segueix recte i creua la riera de Santa Maria.

0:07 0:42 2,510

Bifurcació. Al final d'una pujada. Sota una línia de conducció elèctrica es creua una pista i es baixa. Cap al darrera es veu la població de Bellver i en primer terme Talló. Es deixa una pista a la dreta i poc després es deixa a l'esquerra el molí d'en Ponç, que actualment és una granja.

0:08 0:50 2,980

Torrent de la Fou de Bor (1080 m). Es creua per un pont i se segueix per la mateixa pista.

0:07 0:57 3,400

Carretera (Bor-Bellver). Es va cap a l'esquerra i a uns cent metres es pren una pista a la dreta en direcció est que baixa. En una bifurcació el GR segueix recte, en direcció est.

0:05 1:02 3,800

Torre del Cadell. Esplèndida masia fortificada que queda a l'esquerra del camí al costa d'una font amb safareig; es continua per la mateixa pista.

0:03 1:05 3,900

Torrent de la Bavosa. Es deixa una pista a la dreta, es travessa el torrent i es continua per una pista en direcció est.

0:02 1:07 4,000

Bifurcació. Després de deixar una granja a l'esquerra es deixa una pista que hi condueix i es continua per la mateixa que se seguia.

0:05 1:12 5,350

Beders (1090 m). Mas Martí, queda a la dreta del GR, a l'esquerra hi ha una urbanització. Se segueix al recte per una pista que va cap a la carretera del túnel del Cadí a Bellver, la qual al cap de poc es deixa per seguir-ne una altra a la dreta. Poc més endavant es deixa una pista a la dreta que va a Santa Magdalena, ermita que es veu propera entre unes edificacions.

0:10 1:22 4,960

Bifurcació. Es pren la pista de la dreta, la de l'esquerra va a una casa. Més endavant es deixa una entrada a la dreta, se segueix cap al recte, sud.

0:12 1:34 5,765

Bifurcació (pal indicador). Per la pista de la dreta el GR-107 se separa del GR-150 i va cap a Pedra; el GR-150 continua per la mateixa pista que fa un tomb a la dreta i segueix en direcció est paral·lela a la carretera del túnel, a una certa distància. Hi ha una vista molt bonica de la població de Bellver i del santuari de Talló amb el Pirineu al fons. Es deixen diverses pistes a l'esquerra.

0:05 1:39 6,340

Carretera (Pedra-Riu). S'agafa la carretera cap a l'esquerra, al davant ja es veu la població de Riu.

0:02 1:41 6,515

Bifurcació. Es deixa la carretera i s'agafa una pista a la dreta que baixa; es creua un torrent per una passera de ciment.

0:05 1:46 6,700

Bifurcació. En arribar a les primeres cases de Riu es gira a l'esquerra, sud i es va per una pista asfaltada a seguir per un carrer curt.

0:05 1:51 6,915

Riu de Cerdanya (1140 m). Plaça Major. Al mig de la plaça hi ha l'església, que es deixa a la dreta i es passa per davant de l'ajuntament, que queda a l'esquerra; es puja pel costat d'una font de diversos brocs que queda a l'esquerra, per anar a trobar la carretera d'Urús a Riu. Se segueix la carretera en direcció est, a la dreta, la qual passa per sota d'un pont de la carretera d'accés al túnel del Cadí; es deixa a l'esquerra l'àrea de servei d'aquesta carretera i es continua per la carretera que se seguia.

0:10 2:01 7,665

Bifurcació. Es deixa la carretera i s'agafa una pista que puja a la dreta. Es deixen algunes entrades de pista a la dreta.

0:10 2:11 8,180

Antena (1300 m). El GR passa pel mig de les instal·lacions. Es continua per la mateixa pista i a continuació se segueix un camí poc definit per la carena; després es voregen uns camps de conreu i s'agafa una pista en direcció sud.

0:10 2:21 8,700

Sant Grau (1310 m). Bifurcació, al costat mateix de l'ermita, en una corba pronunciada, se segueix una pista en direcció est, tot deixant l'ermita a la dreta a un nivell més alt. Des de l'ermita hi ha un bell panorama sobre Penyes Altes, Moixeró, la boca nord del túnel, la depressió de la Cerdanya i del Pirineu Cerdà.

0:05 2:26 9,100

Bifurcació. Es deixen dues pistes a la dreta i es continua per la que se seguia que baixa cap a l'est.

0:15 2:41 9,970

Bifurcació. Punt de confluència amb el PR-C-126 que per la pista de la dreta prové del coll de Jou. Els dos senders segueixen la mateixa pista en direcció nord.

0:05 2:46 10,200

Font Freda. La font queda a la dreta del GR. Es deixa una pista asfaltada a l'esquerra i es continua per la que se seguia, que més endavant passa a ser el carrer de la Font Freda.

0:05 2:51 10,610

Urús (1270 m). Plaça Major. Punt inici-final del PR-C-126. Es deixa l'església a la dreta i se segueix el carrer Pendís, que en sortir de la població passa a ser la carretera GIV-4036.

0:10 3:01 11,030

Carretera del túnel. Es creua i se segueix per una pista asfaltada; a la dreta, a un nivell més baix, continua paral·lelament al GR el torrent de Valirola. Es deixa una bassa a l'esquerra i diversos camins a la dreta i esquerra que entren als camps de conreu.

0:06 3:07 11,980

Mas del Ros. Queda a l'esquerra, es va cap al nord per una pista asfaltada.

0:03 3:10 12,080

Bifurcació. S'agafa la pista asfaltada de la dreta en direcció est, es té una esplèndida visió de les Roques Altes del Moixeró.

0:02 3:12 12,130

Torrent d'ela Valirola. Es travessa el torrent tot seguint la mateixa pista. Es troba un mas a l'esquerra i es continua per la mateixa pista que va al llarg de la paret de la casa.

0:05 3:17 12,500

Bifurcació. A les primeres cases de la població, es deixa una pista asfaltada a l'esquerra i es continua en direcció est. A la dreta es deixa la font del Rector i després uns jardinets; es va pujant en direcció est.

0:03 3:20 12,630

Abeurador. Queda a la dreta, se segueix pels carrers Fonteta i Valentí almirall i es continua pel carrer Rossend Arús.

0:02 3:22 2,730

Das (1200 m). Casa del Comú, ajuntament, queda a l'esquerra del GR. Se segueix en direcció nord-est per la carretera.

0:05 3:27 12,830

Carretera del túnel del Cadí. Es va cap a l'esquerra, en direcció nord-est, cap a Alp. Es deixa a la dreta la carretera que continua cap al túnel.

0:13 3:40 13,685

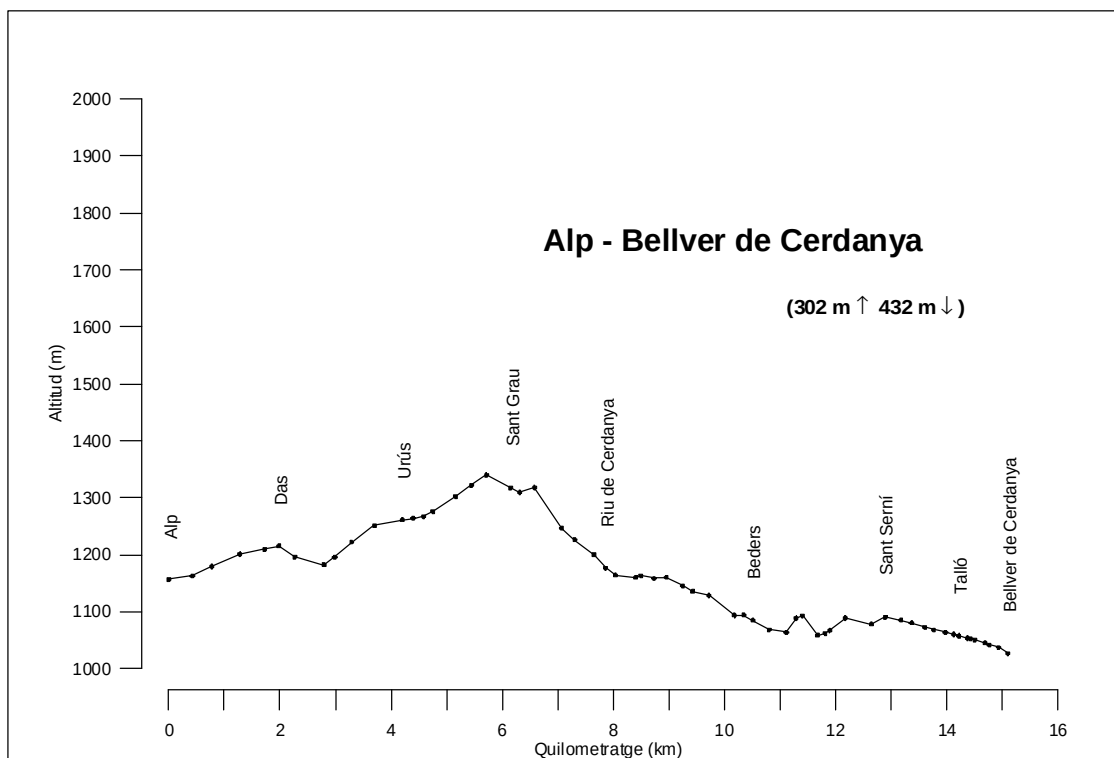
Bifurcació. Es deixa la carretera del túnel i s'agafa a la dreta l'antiga carretera d'Alp a Das.

0:07 3:47 14,190

Carretera d'Alp a Prats (GIV-4033). S'agafa la carretera cap a la dreta, direcció nord-est. S'entra a la població d'Alp i seguint el carrer del Nord es creua la població fins arribar a l'avinguda Tossa d'Alp, punt de confluència amb el GR-4 que per l'esquerra prové de Puigcerdà. El GR-150 s'uneix al GR-4; ambdós giren a la dreta en direcció sud per l'avinguda Tossa d'Alp i ja no se separaran fins al coll de Pal.

0:08 3:55 14,700

Alp (1180 m). Ajuntament.

ALP

El municipi comprèn el poble d'Alp, cap del terme, a més de les estacions d'esquí de la Molina i de Masella, totes dues amb sengles urbanitzacions. Antigament hi havia alguns altres nuclis menors, avui despoblats, com Saltèguet, Ovella, Comadovella i Sagramorta.

El poble d'Alp, és situat al raiguer de la muntanya (1.158 m), a l'extrem nord-oest del terme i a l'esquerra del riu del seu nom. L'església parroquial de Sant Pere és d'origen romànic, però molt modificada; en aquest temple, de paraments robusts, s'ha descobert un mural dibuixat a la paret nord del presbiteri, que representa sant Cristòfol. El temple va ser usat com a castell al segle XII. Alp ha estat, després de Puigcerdà, la primera població de la Cerdanya que ha tingut un creixement residencial, amb xalets i apartaments per a estiuatge i residència a l'hivern per als afeccionats als esports de neu.

Alp és documentat ja com a parròquia en l'acta de consagració de la catedral d'Urgell (Albi). Cap al 863-64 s'hi deturà el monjo Eudald de Conques, acompanyat del comte Salomó de Cerdanya, amb les relíquies de sant Vicenç, diaca d'Osca, que a la primeria del segle IV fou martiritzat a València, relíquies que eren traslladades de Saragossa a Castres. Sembla que Alp formà part de la baronia d'Urtx, que posseïren els vescomtes de Cerdanya i després els de Castellbò i també els Urtx, anomenats vescomtes d'Urtx al traspàs del segle XI al XII.

El 1316 el rei adquirí de Ramon d'Urtx la major part del terme d'Alp. La que pertanyia als vescomtes de Castellbò fou donada el 1346 per Ricard Bernat de Foix a Sicard de Llordat. La part del rei, en la qual hi havia compresos els llocs de Saltèguet, Ovella i Sagramorta, va ser venuda per Pere III el 1368 a Jaume de Pallars, senyor de Mataplana, el qual el 1373 la vengué a Joan de Lussana o de Laçana i finalment l'hereu i germà d'aquest, Pere, el 1393 la va vendre a la vila de Puigcerdà. D'aquesta manera, Alp es convertí en lloc reial, de la vegueria de Puigcerdà.

La Molina i Masella

L'estació d'hivern de la Molina és situada a la sortida del túnel del Caragol, sota la collada de Toses, a la capçalera del riu d'Alp, dit ací riera de la Molina. A la collada de Toses hi havia l'antic Hostal de la Molina, documentat almenys des de la segona meitat del segle XVIII. El 1909 s'hi hostatjaren uns novells esquiadors del Centre Excursionista de Catalunya (com que encara no hi arribava el tren, vingueren en carruatge des de Ribes de Freser). Aquesta excursió és a l'origen del modern barri i estació hivernal de la Molina. El 1911 s'hi celebrà la primera competició oficial d'esquí, dins el Tercer Concurs Català i Setmana Esportiva de Ribes de Freser, i l'any següent, en la primera internacional s'atorgaren les copes d'Alfons XIII i del president de la República Francesa.

El 1925, el Centre Excursionista de Catalunya hi inaugurà el seu Xalet de la Molina, construït a mig aire del serrat del Sitjar, al camí del turó de la Perdiu, al lloc on hi havia l'inacabat Porxo Nou del Sitjar. Els anys següents s'anaren esglaonant diverses construccions: la capella de la Mare de Déu de Montserrat (1926), d'estil neoromànic, el garatge, un guardaesquís (1929), l'Hotel de Pere Adserà (1936) i l'ampliació del Xalet (1948). Els xalets particulars, la capella de la Mare de Déu de les Neus a Supermolina, hotels i refugis d'entitats excursionistes i d'esquí s'anaren esglaonant per la

mntanya en tres zones principals: la de l'Estació i el Sitjar, la del Xalet del Centre i la de Supermolina o de Font Canaleta, unides per la carretera de l'Estació. El 1969 ja era oberta la nova carretera des de la collada de Toses per la baga sota el pla d'Anyella, pel Coll Sisè i pel túnel de l'Estandard per a enllaçar amb la de Supermolina.

El primer telesquí es construí a Font Canaleta l'hivern del 1942; el seguí el telecadira del Xalet del CEC al turó de la Perdiu i els altres successivament pels vessants de Puigllançada i de la Tosa d'Alp. Entre el 1976 i el 1977

s'inicià una nova fase d'expansió esportiva amb un seguit de millores, com el nou estadi de competició a la pista de la Comella, i posteriorment es reorganitzà la xarxa de telecadires i telesquís. La temporada d'hivern 1999-2000 s'inaugurà un remuntador que uneix les estacions de la Molina i de Masella.

L'estació d'hivern de Masella, sorgí gràcies a la recerca de noves pistes d'esquí. Va ser inaugurada pel desembre del 1967. Posteriorment hom hi ha afegit noves instal·lacions mecàniques d'accés i pistes amb diversos graus de dificultat des del pla de Masella (1.600 m) fins al cim de la Tosa (2.536 m). Un sector de les pistes és dins el terme de Das (els Còms i Coma Oriola), bé que connectat des del cap del Bosc amb la xarxa general de telesquís i amb el pla de Masella per una carretera.

DAS

El municipi comprèn, a més del poble de Das, els pobles de Sanavastre i Mosoll, la caseria de Tartera i la Urbanització Tartera.

Das és documentat al segle X: Adaç i Adaz. Posteriorment formà part de la baronia d'Urtx, que posseïren els Urtx fins que el 1316 fou adquirida pel rei. A Das també tingué béns el monestir de Sant Martí de Canigó. Al segle XVII Das, Sanavastre, Mosoll i Tartera, eren del rei.

El poble de Das, és situat a 1.219 m d'altitud, al faldar de la muntanya i de cara a l'extensa plana conreada. L'església parroquial de Sant Llorenç és obra d'un modern neogòtic, amb transsepte i campanar de torre sobre la porta a ponent.

El nucli vell de la població, més la zona de xalets i apartaments, constitueixen un centre d'estiueig, tradició iniciada a la darrerïa del segle XIX pel filantrop Rossend Arús i Arderiu (1847-1891), periodista i dramaturg, que en morir deixà diversos llegats, com la Biblioteca Arús a Barcelona i, a Das, l'edifici centenari de la casa del comú, utilitzat abans com a escola. Restaurat el 1989, a més de l'ajuntament acull la Col·lecció Museu de Das, on destaquen les col·leccions d'eines antigues. El campanar de la casa del comú i el de l'església parroquial donen una fesomia particular al poble, fàcilment recognoscible des de lluny.

Tocant al poble per la banda de ponent hi ha la capella de Santa Bàrbara, de planta rectangular. També prop del poble, camí del coll de Jou, hom troba les ruïnes de la torre de Das, fortalesa que defensava aquest camí i que fou un dels llocs fortificats que el 1474 es revoltaren contra Lluís XI de França. En resta un basament atalussat de forma rectangular.

URÚS

El municipi comprèn, a més del poble d'Urús, que és l'únic nucli de població aglomerat, la caseria de la Valira i el despoblat de Vilagrau o del Puig d'Urús.

El poble d'Urús (1.263 m), és situat a tramuntana, a la part plana del terme, entre el turó de Castellar al nord-oest i el collet de Mirabò (1.543 m) al sud, i té una zona de xalets ben urbanitzada. L'església parroquial de Sant Climent conserva l'absis romànic, bé que l'edifici fou engrandit i modificat al segle XVII (també és d'aquest període la torre campanar al nord-oest).

A la sortida del poble d'Urús, pel camí de Riu de Pendís, hi ha la Font Freda; en surt una pista forestal que s'enfila a la muntanya pel serrat de l'ermita de Sant Grau d'Urús, dita també Sant Pau del Puig d'Urús, edifici d'època moderna (és citat, però, al segle XII). Hi havia hagut el desaparegut poblet de Vilagrau o del Puig d'Urús. El lloc és un bon mirador sobre el torrent del Grau de l'Ós, a la dreta del qual, no gaire lluny de l'ermita, hi havia hagut les restes del despoblat de les Ferreres.

RIU DE Cerdanya

Havia constituït un municipi independent fins el 1973, any en què fou annexat al municipi de Bellver de Cerdanya amb el nom de Riu de Pendís, que passà a ser-ne una entitat local menor amb junta administrativa pròpia. Tanmateix, al juliol de l'any 1997 es va aprovar, per decret, la segregació de l'aleshores entitat municipal descentralitzada de Riu, del terme municipal de Bellver, i la constitució d'un nou municipi amb la denominació de Riu de Cerdanya.

El municipi comprèn el poble de Riu, únic nucli de població i cap del terme. Hi ha també el despoblat de Canals.

Anomenat antigament Riu de Pedra, el poble (1.173 m) és a la dreta del torrent de Fontllebrera, al voltant de l'església de Sant Joan Baptista (que té un retaule barroc del 1764) i de la plaça, on hi ha una font de cinc brocs ben arranjada, on es ballava la dansa de les Rentadores de Riu. En surt una pista que puja al refugi forestal del Serrat de les Esposes i al coll de Pendís. Dins el que era el seu terme hi ha el despoblat de Canals i el desaparegut de Lavascort.

BEDERS

Llogaret del municipi de Bellver de Cerdanya (Baixa Cerdanya), a 1.085 m d'altitud, a l'extrem oriental de la Batllia.

És citat ja el 968 (*villa que dicunt Bederrus*); la capella de Santa Cecília de Beders, que depèn de l'antiga parròquia de Coborriu de Bellver, té un absis romànic (segle XII) i la nau és coberta amb embigats de doble vessant; és esmentada en l'acta de consagració de la catedral d'Urgell.

A Beders hi ha la Torre de Cadell, que és el lloc originari del llinatge dels Cadell, que donà nom a un dels dos grups antagònics (nyerros i cadells) de les bandositats catalanes del segle XVII. Els Cadell de Beders foren senyors d'Arànsér. La Torre de Cadell comprèn diverses edificacions, entre les quals destaca la torre de Cadell o casa forta de planta quadrada i ample perímetre, amb planta i dos pisos i garites als angles de la part superior. La teulada és de quatre vents.

Del llinatge dels Cadell hi ha una llegenda segons la qual una dona pobra, amb moltes criatures, va demanar almoina a la baronessa de la Torre. Aquesta la increpà per haver posat tantes criatures al món i aquella la maleí, i li augurà un deslliurament amb tantes criatures com una gossa cadells, cosa que segons la llegenda es complí. A Beders hi ha també l'antic Mas Martí.

TALLÓ

Poble (juntament amb Vilella; 1.060 m alt.) del municipi de Bellver de Cerdanya (Baixa Cerdanya), al sud de la vila, al pla de Talló, àmplia plana quaternària de l'esquerra del Segre.

La parròquia de Talló encapçala la llista de les de Cerdanya en l'acta de consagració de la catedral d'Urgell (*ipsa parrochia Sancte Marie Tollonensis sua Villa Vetere seu villulis eidem ecclesie pertinentes*). L'església de Santa Maria de Talló és romànica (segle XII), d'una nau (amb arcades laterals apuntades) capçada per un absis semicircular decorat exteriorment amb arcuacions llombardes; al lloc que correspondria al braç del nord del transsepte s'aixeca un campanar de torre quadrat, obra del segle XVI (havia sostingut una campana fosa el 1511, d'un so tan potent que se sentia fins a Puigcerdà). La porta, a ponent, és ferrada; s'hi accedeix per un porxo de tres arcs. S'hi venera la Mare de Déu de Talló (talla del segle XIII) que fou salvada el 1936 i entronitzada de nou al temple restaurat el 1956.

L'església havia estat seu d'una canònica augustiniana, a la qual el comte Ramon Guifre de Cerdanya féu una donació important el 1098. Es mantingué fins al segle XIV. Hi residia l'ardiaca de Cerdanya, dignitat de la canònica de la Seu d'Urgell.

BELLVER DE Cerdanya

A l'antic terme de Bellver de Cerdanya, d'una extensió de 64,3 km², li foren incorporats al gener del 1962 els municipis propers d'Éller (9,8 km²) i Talltendre (22,9 km²), amb els agregats respectius de Cortàs i Ordèn, i al febrer del 1973 el de Riu de Pendís (12 km²), amb l'antic poble de Canals, per la qual cosa l'extensió total del municipi va arribar a ser de 109 km², el més gran de la Baixa Cerdanya. Tanmateix, a l'agost del 1997 la Generalitat de Catalunya va aprovar la segregació de l'antic terme de Riu de Pendís, que passà a formar el nou municipi anomenat Riu de Cerdanya i el municipi de Bellver quedà amb 98,14 km².

A més de la vila de Bellver i dels pobles, antics caps de municipi, ja citats d'Éller i Talltendre, el municipi comprèn els nuclis de Baltarga, Bor, Pi, i Riu de Santa Maria, els llogarets i caseries de Coborriu de Bellver, Cortàs, Nas, Olià, Ordèn, Pedra, Sant Martí dels Castells, Santa Eugènia de Nerellà, Santa Magdalena de Talló, Talló, Vilella i Beders i els antics llocs i despoblats de Cortariu, Nèfol i d'Anes.

La vila de Bellver de Cerdanya (1.061 m d'altitud), és situada al cim d'un turó calcari espadat en bona part, a l'esquerra del Segre, dominant el camí natural. Aquesta vila antiga, encinglerada i amb el nucli antic remodelat, és protegida en bona part per les torres i els murs que han restat de la muralla que hi féu construir Jaume II. Modernament s'ha estès també pels vessants de llevant i de ponent i al llarg de les carreteres de Puigcerdà i Alp a la Seu d'Urgell.

Al punt més alt del turó, s'hi dreçava l'antic castell de Bellver, del qual només resta la cisterna. Prop seu hi ha l'església parroquial de Santa Maria i Sant Jaume, que segueix la tradició del gòtic català; d'una nau, amb sengles capelles a manera de transsepte, es cobreix amb encavallades de fusta de doble vessant, sostingudes per arcs de diafragma apuntats (aquesta coberta fou restituïda, ja que el 1897 havia estat substituïda per voltes de maó). L'església conserva encara la imatge de la Mare de Déu del Roser, del segle XVIII, que fou salvada el 1936.

Vora l'església hi ha l'antiga plaça Major, en part porticada, on hi ha l'edifici de l'antiga Duana i la casa de la vila. Pujant cap a l'església pel carrer de l'Amargura hom troba Cal Patanó, casa on el 1860 va residir Gustavo Adolfo Bécquer. De les muralles de la vila es conserven alguns panys, amb torres rectangulars adossades, i, també la torre dita de la Presó, sobre la plaça del Portal, que tancava un dels accessos de la vila. Es conserva també un dels túnels d'eixida de la vila murada a fora muralla; en part excavat a la roca i en part construït d'obra, parteix d'un indret proper a la torre de la Presó.

La placeta de l'Abat Oliba és un bon mirador sobre la plana de la Batllia i les muntanyes que l'envolten. Dins l'eixample modern, a la bifurcació amb la carretera d'Alp, hi ha la capella de Sant Roc, amb un petit campanar i creu de forja. De la de Sant Antoni, d'època barroca, resta només el portal.

BIBLIOGRAFIA

- ** Topoguia del GR-150 (Circular Cadí – Moixerò)
- ** Institut cartogràfic de Catalunya
<http://www.icc.cat/>
- ** Enciclopèdia Catalana
<http://www.encyclopedia.cat/>

Agustí Poch, novembre 2011